

Kobay ve Adatavşanı Bakımı Hakkında Bilgi Kağıdı

Ömür beklentisi: Adatavşanı ve cüce adatavşanı 12 sene, kobaylar ise 8 sene yaşayabilirler.

Masraflar

Hayvan	60-150 CHF	Hayvanların kısırlaştırılmış olmasına bağlı
İlk masraflar	600-2000 CHF	Hayvana uygun kafes, yemlik ve su kabı, kapalı kulübe, koruyucu yerler, borular ...
Senelik masraflar	Takriben 500 CHF	Yem, veteriner masrafları, tatildayken hayvan pansiyonu masrafı veya evde bakım masrafı
Diğer hususlar	Beklenmedik veteriner masrafları hayvanın satın alma parasını çok aşabilir.	

Kobay ve adatavşanları hareket hayvanlarıdır

Kobay ve adatavşan alınmadan evvel, konunun uzmanlarına danışılmalı ve konuyla ilgili yazılar okunmalıdır. **Kobay ve adatavşanları okşanacak ve koynuna alınacak hayvanlar değildirler, ve onlar stres unsuruna karşı çok hassastırlar!** Ev hayvanı olarak kobayların en sıkça ölüm sebebi, hareketsizliktir. Kobay ve adatavşanları, büyük ve hareket serbestliği sağlayan uygun yerlerde tutulmalıdırlar. Kobay kafesinde en az 1,5 – 2 metrekare yer olmalıdır (örneğin STS İsviçre Hayvan korumacılığının kobaylara ilişkin tavsiyesi), sene boyunca dışarıda tutulmaları halinde en az 4 metrekare (örneğin STS tavsiyesi “bambino” adlı kulübe) yer olmalı. Kanunen iki kobay için öngörülen zemin alanı ½ m² dir. Adatavşanları, cüce adatavşanları dahil, evde tutulmaya uygun değildirler, çünkü tabii deşme içgüdülerini tatmin edemezler ve büyük kafes için yeterli yer de yoktur. Onlara en az 6 metrekare yer lazımdır. Kafeste birkaç iyi izole edilmiş saklanacak yer ve kulübecikler ve siperlik bulunmalıdır. İyi korunmalı ve gölgelik yerleri de olmalıdır. Yere derinliğine çakılmış bir çit, yer altından gelecek sansar ve tilkiye karşı ve adatavşanının kaçmasına karşı önlem teşkil eder. Adatavşanına bakmak için kanunen öngörülen en küçük alan hayvanın ağırlığına bağlıdır, 2.3 kg ağırlığa kadar olan iki cüce, ada tavşanı için 3400 cm² (yaklaşık 50 x 70 cm) ile iki büyük ada tavşanı için 9300 cm² dir.

Kobaylar ve adatavşanları sosyal hayvanlardır

Kobaylar harem gruplarında yaşarlar (bir erkek birçok dişi), adatavşanları aile gruplar halinde yaşarlar. Her ikisi de, hemcinslerine ihtiyaç duyarlar kendilerini iyi hissedebilmek için. Bu hayvanların tek olarak kafeste tutulmaları uygun değildir, bir kobay ve bir adatavşanının beraber tutulması da uygun değildir, çünkü her iki cinsin değişik davranışları vardır ve hemcinslerinin yerini tutamazlar. En uygunu, bir kısır erkek kobayın birkaç dişi kobayla tutulmasıdır, veya sadece dişi kobaylar birarada veya sadece kısır erkek kobaylar birarada olabilir. Dişi adatavşanı, kısır bir

**Kanin. & Meersch. /
Lapins & Cobayes /
Conigli & Porcellini d'India
Türkisch / Turc / Turco**

erkek adavşanıyla beraber aynı kafeste tutulabilir; sadece dişi adavşanları kendi aralarında çok hırçın olabilirler.

Hayvan nereden satın alınmalıdır? Nelere dikkat edilmelidir?

Kobaylar veya adavşanları bir hayvan koruma organizasyonunun bir hayvan yurdundan, uygun bir kemirgen hayvan istasyonundan veya bir uzman hayvan dükkanından alınmalıdır, örneğin hayvanlarını tabiatlarına uygun tarzda dükkanında muhafaza eden ve müşterisini iyi bilgilendiren bir yerden. Örneğin VZFS Codex kalite markası olan bir mağazadan satın alınız. Aşırı özellikleri bulunan bir adavşanı alınmamalıdır (cüce, angora ve koç cüce adavşanı, aşırı küçük, aşırı uzun tüylü, aşırı uzun kulaklı). Cüce adavşanında sıkça diş sorunları oluşur, neticede dişlerinin törpülenmesi için, çoğunlukla her iki haftada bir gibi düzenli aralıklarla veterinerine gitmek gerekir. Bu sebepten, daha büyük ırkları daha uygundur. Kobay ve adavşanlarındaki uzun tüylülük de sorunlara yolaçabilir, çünkü tüyler ve kıllar düğümünebilir ve tıraş edilmeleri gerekir. Bu sebepten, kısa kıl ve tüyler tercih edilmelidir.

İnternet üzerinden hiç bir şekilde hayvan satın almayınız! İnternet üzerinden satışa sunulan hayvanlar çoğunlukla çok fazla sayıda üretilmiş ve feci şartlar altında yetiştirilen hayvanlardır. İlegal hayvan satışları da internetin bedava reklamları üzerinden yapılır, çoğu hallerde dolandırıcılık söz konusudur.

Kobayların neye ihtiyacı vardır?

Kobaylar kaçmayı seven hayvanlardır, dışarıda yani doğal alanlarında 30 dan fazla yırtıcı hayvan kobayları yiyerek beslenir. Bundan dolayı kobaylar hep aynı yolları kullanırlar ve çabucak saklanacak, gizlenecek yerlerin yakınlarında bulunurlar. Bu sebepten, ev hayvanı olduklarında da birçok saklanacak yere ihtiyaç duyarlar: Tahta evcikler, mantar meşesi kabuğundan borular, kilden borular ve saklanmak için yoğun yapraklı dallar vesaire. Onların içinde diğer hayvanlardan da kaçınabilirler. Bu saklanma yerleri, temizlik amaçlı haller hariç yerlerinden oynatılmamalı ve hayvanlar onların içinden çıkartılmamalıdır. Bu durum hayvanlarda stres ve acı yaratır. Kobaylar ısıya karşı çok hassastırlar. Sıcak yaz günlerinde hayvanlara özel dikkat gerekir. Kış soğuğu onları pek rahatsız etmez, şayet en az 4 metrekare yerleri olan bir kafesteyse ve izole edilmiş saklanma yerleri ve yanlarında yeterince hemcinsleri (4 ten az) de varsa. Kobayların kışın daha fazla yeme, özellikle taneli yemlere ihtiyacı vardır.

Adavşanlarının neye ihtiyacı vardır?

Küçük tavşan diye de adlandırılan cüce adavşanı, büyük tavşanlarla aynı hususlara ihtiyaç duyarlar. Küçük boy tavşan kafeslerinden mutlaka kaçınılmalıdır. Öyle kafeslerde hayvanlar zayıflar, kasları güçsüzleşir, tabiatlarına uygun hoplayarak hareket edemezler ve çukur da kazamazlar. Dışarıda serbest hareket edebilecekleri büyük bir serbest kafeste grup halinde onları tutup bakmak, en uygunudur. Adavşanı kafesi veya kulübesi, mutlaka birçok saklanma imkanına sahip olmalı, izole edilmiş kulübecikleri bulunmalı, boru, evcik ve tümseklere de sahip olmalıdır.

Tabiatına uygun beslenme

Kobay ve bilhassa adavşanları lifli türden bitkiler, yani otlar ve saman yerler. Bu sebepten, daima taze ve küflenmemiş ot bulundurulmalıdır. Onlara her gün taze sebze de verilmelidir (salata, ot, yararlı otlar, sebze), kobaylara meyve, vitamini bol olan sarı, kırmızı ve yeşil sebzeler de (örneğin biber) verilebilir. Çünkü onlar C vitaminini kendileri üretemezler, ve dolayısıyla yedikleri gıdadan bunu edinebilmelidirler. Çekirdekli ve kuvvet verici gıda tabir edilen şeyleri onlara fazla vermemelidir, çünkü hayvanlar yağlanır ve daha erken ölürlar. Adavşanı ve kobaylarda sindirim sistemi çok hassastır, dolayısıyla birdenbire gıda değişikliğinden kaçınılmalıdır. Dişlerini aşındırarak kul-

**Kanin. & Meerschw. /
Lapins & Cobayes /
Conigli & Porcellini d'India
Türkisch / Turc / Turco**

lanmaları için, taze dallar dişler için ve gıda olarak önemlidir, dallar kobaylar için siperlik de teşkil eder. Zehirli olmayan dallar: kızılçam, beyazçam, fındık, söğüt, gürge, kayın, ıhlamur ağacı ve ılaşlanmamış meyve ağaçlarının dalları.

Üreme kontrolü

Hayvanların doğurarak üretilmesinden kaçınılmalıdır, çünkü doğan yavruların tabiatlarına uygun yerlerde muhafaza edilme yerleri bulunması çok zordur. Hayvan yurtlarında ve kemirgen hayvan istasyonlarında, zaten uzun ömürlü olan bu hayvanlardan büyük sayıda bulunmaktadır, ve onlar uygun yeni bir evsahibi beklemektedirler. Kobaylar ve adavşanlarının erkekleri, henüz birkaç haftalık iken ve 300 gram ağırlığındayken kısırlaştırılabilirler ve sonra gruplarına katılabilirler. Veterinerler erken kısırlaştırma ve normal kısırlaştırma hakkında sizi bilgilendirirler. Kısırlaştırma işlemi narkozla yapılmaktadır.

Hayvanlar ve tatil

Zaten stres hassasiyeti olan kobaylar ve adavşanları evde kafeslerinde bırakılmalıdır. Konudan anlayan bir şahıs onlara bakmalıdır. Bir alternatif olarak, bir hayvan pansiyonuna veya hayvan yurduna bırakılabilirler. Bunun gündelik masrafı 15-30 Frank tutmaktadır. Hayvanları atmak cezayı gerektiren bir fiildir, cezası 20 000 Frank kadar tutabilir.

Kobay, adavşanı ve çocuklar

Tabiatlarına uygun tutulan kobay ve adavşanları, çocuklar için heyecanlı birer seyretme unsuru olabilirler. Ama yetişkin bir insan, çocuklara nezaret etmeli, onları bu hayvanların bakımı ve onlara davranış hakkında bilgilendirmelidir. Kobay ve adavşanları kısa sürede evcilleşebilirler, ama onlar koynuna alınacak hayvan değildirler. Ele alınmaya okşanmaya pek uygun değildirler. Kobaylar kendilerini savunmazlar, bu sebepten onların hoşuna gidiyor sanılır onları ele alıp okmamak, ama aslında bu hareket onlar için büyük bir stres oluşturur ve onlara işkence bile verir. Adavşanları kendilerini kısmen de olsa savunurlar, ama onlar da yukarı kaldırılmayı sevmezler.

Enformasyon ve kontakt adresleri

- „Meerschweinchen“ (Kobay), „Kaninchen und Zwergkaninchen“ (Adavşanı ve cüce adavşanı) (almanca, fransızca, italyanca), Prospekt Tabiata uygun bakım ücretsiz broşür: İsviçre Hayvan Korumacılığı STS Bilgi Broşürleri, Adres: Schweizer Tierschutz STS, Dornacherstrasse 101, Postfach, 4008 Basel, Tel. 061 365 99 99, Fax 061 365 99 90, www.tierschutz.com, sts@tierschutz.com, ücretsiz danışma (almanca, fransızca, ingilizce), ücretsiz broşürler, hayvan barınakları adresleri, çocuk kulübü www.krax.ch
- “Meerschweinchen – Tiere richtig halten” (Kobaylara - hayvanlara doğru bakmak) broşürü ve “Kaninchen – Tiere richtig halten” (Ada tavşanlarına - hayvanlara doğru bakmak) broşürü (almanca, fransızca, italyanca), yayımlayan: Bundesamt für Veterinärwesen BVET (Veterinerlik İşleri Federal Dairesi). ücretsiz ısmarlanabilir veya BVET-Web sitesinden PDF olarak indirilebilir, www.bvet.admin.ch ve www.tiererichtighalten.ch
- Kobaylara ve ada tavşanlarına tabiatlarına uygun çitle çevrili kümesler ve örneğin „Niesenhütte bambino“ kulübesi, www.kleintierstaelle.ch. üzerinden ısmarlanabilir.
- Çok tavsiye edilen kitaplar: „Artgerechte Haltung – ein Grundrecht auch für Meerschweinchen“ (Tabiatlarına uygun bakım - kobayların bile temel hakkı) ve „Artgerechte Haltung – ein Grundrecht auch für (Zwerg-Kaninchen“, (Tabiatlarına uygun bakım - ada tavşanlarının bile temel hakkı) yazar: Ruth Morgenegg, her biri CHF 34.–, Kaufmann-Verlag.
- Nagerstation, çitle çevrili kümes, danışma telefonu ve hayvan temin edilmesi, Ruth Morgenegg: Tel. 0900 57 52 31 (dakikada 2.13 CHF), www.nagerstation.ch